

Raadsvoorstel

Tabel registratiegegevens

Registratienummer	25.0006339
Zaaknummer	Z25001315
Datum oordeelsvormende raadsvergadering	28 mei 2025
Datum besluitvormende raadsvergadering	12 juni 2025
Van afdeling	Aanjaagteam Versnellen Woningbouw
Onderwerp	Verkeerscirculatieplan Opmeer-Spanbroek en Plan van Aanpak herinrichting openbare ruimte
Portefeuillehouder	Wethouder H.P.J.M. Ter Veen en V.B. Buis

Samenvatting

Het Verkeerscirculatieplan richt zich op het verbeteren van de verkeersstructuur in het centrum van Opmeer-Spanbroek. Het Plan van Aanpak beschrijft hoe de openbare ruimte heringericht kan worden. Kernpunten zijn het autoluw maken van het centrum, het terugbrengen van water, het toevoegen van groen, het verbeteren van laad- en losvoorzieningen, het creëren van meer ruimte voor winkelend publiek, en het verbinden van verschillende centrumplekken.

Inleiding

De gemeenteraad heeft op 22 juni 2023 de Gebiedsvisie Centrum Opmeer-Spanbroek vastgesteld. In deze visie zijn ambities vastgelegd op het gebied van verkeersreductie, ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid. Een logische vervolgstap op deze visie was het laten opstellen van een Verkeerscirculatieplan, uitgevoerd door Movares, en een Plan van Aanpak voor de herinrichting van de openbare ruimte, opgesteld door HB Advies.

Het Verkeerscirculatieplan brengt de bestaande knelpunten in kaart, analyseert de parkeerdruk en onderzoekt welke maatregelen nodig zijn om verkeer om het centrum te leiden. Het Plan van Aanpak beschrijft waar en hoe laden en lossen kan plaatsvinden, in hoeverre de voormalige watergang De Wijzend kan worden teruggebracht, hoeveel ruimte beschikbaar is voor vergroening en hoe de pleinen kunnen fungeren als verbindende elementen in het centrum. Tevens wordt hierin inzicht gegeven in de beoogde fasering van de werkzaamheden.

Voorgesteld besluit

1. het Verkeerscirculatieplan Opmeer-Spanbroek vast te stellen en hierbij de voorkeur uit te spreken voor variant 2;
2. het Plan van Aanpak herinrichting openbare ruimte vast te stellen.

Argumenten

Versterken van het centrum als verblijfsgebied

De herinrichting is gericht op het creëren van meer ruimte voor voetgangers, fietsers en winkelend publiek, waarmee het centrum niet alleen aantrekkelijker wordt, maar ook veiliger en beter bruikbaar als verblijfsruimte. In het Verkeerscirculatieplan is hiertoe onder andere een knip opgenomen in de Koninginneweg om doorgaand verkeer te weren. Realisatie hiervan omvat een nieuwe ontsluitingsweg over het Koenisterrein, die de Koninginneweg en de Breestraat verbindt.

Behouden en verbeteren van logistieke functies

Hoewel delen van het centrum autovrij worden, blijven essentiële functies zoals laden en lossen mogelijk. Er is gekozen voor een alternatieve route aan de achterzijde van de winkels, waarmee ook de verkeersveiligheid en beleving aan de voorzijde verbetert.

Verfraaiing en verduurzaming van de openbare ruimte

Door het toevoegen van groen, het beperken van verharding en het verbeteren van de klimaatbestendigheid draagt de herinrichting bij aan zowel esthetische als functionele kwaliteit van het centrumgebied. De Lindegracht wordt autovrij ingericht met een nadruk op vergroening en het behoud van bestaande bomenstructuren.

Historische herkenbaarheid en identiteit

Waar mogelijk wordt het water van De Wijzend teruggebracht in het straatbeeld. Daarmee wordt niet alleen een historisch element hersteld, maar ontstaat ook ruimte voor beleving, ecologie en koelte in de zomer.

Gefaseerde en realistische aanpak

Door de uitvoering op te splitsen in twee fasen, wordt aangesloten op andere ruimtelijke ontwikkelingen zoals het Koenisterrein. Dit zorgt voor een haalbare, uitvoerbare aanpak die voorkomt dat werkzaamheden elkaar kruisen of overbodig worden.

Blijvende bereikbaarheid voor nood- en hulpdiensten

Ondanks het beperken van autoverkeer blijft het centrum via een doorgaande fietsroute van 4 meter breed bereikbaar voor nood- en hulpdiensten, evenals voor bewoners met een oprit.

Kanttelingen

De uitvoering van de herinrichting is afhankelijk van de voortgang van bouwplannen in het gebied, met name op het Koenisterrein. Ook het afsluiten van het centrum voor autoverkeer vereist afstemming met ondernemers en bezoekers, en het verplaatsen van de bevoorrading. Vanwege kabels, leidingen en bestaande bomen blijkt het moeilijk om De Wijzend als open water terug te brengen. Ook technische randvoorwaarden, zoals verschillende waterpeilen en benodigde doorsteken voor wegen, inritten en logistiek bemoeilijken dit. In plaats daarvan worden daarom visuele waterelementen aangelegd, afgewisseld met groen en behoud van bomen. Dergelijke kwesties vragen om maatwerkoplossingen tijdens de verdere uitwerking.

Beoogd maatschappelijk effect

De combinatie van verkeersreductie, vergroening en herinrichting van de openbare ruimte draagt bij aan het versterken van het centrum als aantrekkelijk verblijfsgebied. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de ambities uit de Toekomstvisie Opmeer 2030.

Wettelijk kader

Het vaststellen van zowel het Verkeerscirculatieplan als het Plan van Aanpak is een bevoegdheid van de gemeenteraad. De nadere uitwerking van de plannen en de te volgen procedures vallen sinds 1 januari 2024 onder de Omgevingswet.

Participatie

Voorafgaand aan deze plannen is participatie georganiseerd rondom de Gebiedsvisie. Tijdens dit traject zijn gesprekken gevoerd met omwonenden, ondernemers en overige stakeholders. In het kader van het Verkeerscirculatieplan is een informatiebijeenkomst gehouden. Daarnaast is met een afvaardiging van de winkeliers gesproken over het voornemen om delen van het centrum autovrij te maken. Bij de nadere uitwerking van de deelgebieden zal participatie opnieuw plaatsvinden.

Communicatie

De gemeente streeft naar transparante en tijdige communicatie. Relevante informatie wordt gedeeld via de gemeentelijke website. Daarnaast worden direct omwonenden en betrokken ondernemers actief geïnformeerd over de voortgang van het proces en de besluitvorming.

Financiën

Voor fase 1 van de uitvoering wordt eind 2025 een kredietvoorstel aan de gemeenteraad voorgelegd. Voor fase 2 volgt dit naar verwachting in 2028/2029. Op dit moment is er nog geen dekking voor de uitvoering geregeld.

Voor fase 1 bedraagt de geraamde investering circa €1.200.000. Deze raming is gebaseerd op de volgende keuzes:

- Herinrichting van De Wuiver en het Burgemeester De Leeuwplein: €920.000
- Aanpassing van het parkeerterrein voor laden en lossen, zonder volledige heraanleg: beperkt noodzakelijk budget. Hoewel in de gebiedsvisie een volledige heraanleg met pergola's en vergroening is voorzien, adviseert het college om nu alleen de noodzakelijke functionele aanpassingen te doen voor laden en lossen aan de achterzijde.
- Herbestrating van de Pastoor Meriusstraat en Gruttostraat met gebakken klinkers: €303.000. Het is aan te raden deze straten pas te herbestraten wanneer ze toe zijn aan groot onderhoud. Tot die tijd volstaat het verbreden van de bocht naar het parkeerterrein.

Voor fase 2 is de geraamde investering circa €2.500.000:

- Herinrichting Koninginneweg en Lindegracht, inclusief plein voor markt, waterstructuren en vergroening: €2.275.000
- Herprofiëren Breestraat en (eventueel) herbestraten Paardenmarkt: €255.000. Voor de Breestraat volstaat op dit moment het herprofiëren als aansluiting op het overige winkelgebied en voor afronding van de doorgaande fietsroute. Herbestrating wordt pas uitgevoerd bij groot onderhoud.

Uitvoering

Fase 1 (2025–2027): Pastoor Meriusstraat, parkeerplaats, De Wuiver en Burgemeester De Leeuwplein

De eerste uitvoeringsfase richt zich op het centrumgebied van Spanbroek. De herinrichting concentreert zich op het verbeteren van de verblijfskwaliteit, vergroening en het wegnemen van verkeersdruk. Op basis van de parkeerdrukmeting is vastgesteld dat op de omliggende parkeerterreinen voldoende capaciteit beschikbaar is om het vervallen van de parkeerplaatsen in het centrumgebied op te vangen. Aan het begin en einde van De Wuiver ontstaan twee pleinen, die ruimte bieden voor ontmoeting, groen en een horecaplein. Deze plekken versterken de verbinding tussen winkelgebieden.

Laden en lossen vindt nu veelal plaats aan de voorzijde van de winkels aan De Wuiver. Dit leidt tot ongewenste verkeersbewegingen in het kernwinkelgebied. Daarom wordt in deze fase een nieuwe logistieke ontsluiting gerealiseerd aan de achterzijde van de winkels, bereikbaar via een aangepaste inrit vanaf de Pastoor Meriusstraat. Hier wordt tevens een opstelplaats voor trailers gecreëerd. Na realisatie van deze voorziening kan De Wuiver worden afgesloten voor autoverkeer. Het doorgaande verkeer wordt dan omgeleid via de Pastoor Meriusstraat en Gruttostraat.

De autovrije inrichting van De Wuiver maakt het mogelijk een doorgaande fietsroute aan te leggen, met een breedte van vier meter, die ook toegankelijk blijft voor hulpdiensten en bewoners met een inrit. De inrichting voorziet daarnaast in het toevoegen van groen en het creëren van een

aantrekkelijke verblijfsruimte. Totdat een definitieve marktplaats is aangewezen, blijft op deze locatie ruimte gereserveerd voor de weekmarkt.

Het Burgemeester De Leeuwplein wordt opnieuw ingericht als een groene verblijfsplek met ruimte voor een terras. Hierdoor ontstaat een duidelijke en aantrekkelijke verbinding tussen de winkels aan De Wuiver en de winkels aan de Herenweg.

Planning Fase 1:

- Juni 2025: vaststelling van het Verkeerscirculatieplan en Plan van Aanpak
- Eind 2025: voorleggen kredietvoorstel aan de raad
- 2026: technische uitwerking, vergunningen, aanbesteding en voorbereiding
- 2027: realisatie werkzaamheden en afronding herinrichting

Fase 2 (2027–2030): Koenisterrein, Koninginneweg, Lindegracht en Breestraat

De tweede fase richt zich op het centrumgebied van Opmeer. De uitvoering hiervan is direct gekoppeld aan de afronding van de transformatie van het Koenisterrein. Tevens komt hier een nieuwe ontsluitingsweg die de Koninginneweg met de Breestraat verbindt. De bochtstraal tussen Paardenmarkt en het parkeerterrein wordt aangepast om laden en lossen mogelijk te maken. Herbestrating van Paardenmarkt wordt uitgesteld tot noodzakelijk groot onderhoud.

Pas na voltooiing van deze ontsluiting kan gestart worden met het autovrij maken van delen van de Breestraat, Koninginneweg en Lindegracht. Binnen deze fase wordt de doorgaande fietsroute vanuit Spanbroek verder doorgetrokken via De Wuiver, de Koninginneweg en de Breestraat, eveneens vier meter breed en toegankelijk voor nood- en hulpdiensten.

Waar mogelijk wordt water teruggebracht in de openbare ruimte. Ter hoogte van de Koninginneweg en Lindegracht wordt De Wijzend visueel gereconstrueerd door de aanleg van waterelementen. Hierbij wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de bestaande bomenstructuur en ondergrondse voorzieningen. Het terugbrengen van een open watergang is technisch moeilijk haalbaar, maar via afwisseling van water, groen en verharding wordt alsnog een kwalitatieve en herkenbare inrichting gerealiseerd.

Een multifunctioneel plein vormt het scharnier tussen De Wuiver en het getransformeerde Koenisterrein aan de noordzijde van het plangebied. Dit plein biedt ruimte aan de markt, kleinschalige evenementen en informele ontmoeting. Afhankelijk van de technische mogelijkheden wordt hier ook water toegevoegd. Ook het Burgemeester De Leeuwplein krijgt in deze fase een verdere kwaliteitsimpuls, door vergroening en het versterken van de visuele verbinding tussen noord en zuid.

Planning Fase 2:

- 2027/2028: nadere uitwerking van ontwerp en voorbereiding kredietvoorstel
- 2028/2029: oplevering Koenisterrein en besluitvorming over kredietaanvraag
- 2029/2030: uitvoering van de herinrichting van Koninginneweg, Lindegracht en Breestraat

Bijlagen

1. 25.0006336 Bijlage 1 Verkeerscirculatieplan Opmeer-Spanbroek
2. 25.0006337 Bijlage 2 Plan van Aanpak Centrum Opmeer Spanbroek
3. 25.0006338 Bijlage 3 Reactienota informatiebijeenkomst

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

Gelet op artikel 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 6 mei 2025;

gehoord de behandeling in de oordeelsvormende raadsvergadering van 28 mei 2025;

besluit:

1. het Verkeerscirculatieplan Opmeer-Spanbroek vast te stellen en hierbij de voorkeur uit te spreken voor variant 2;
2. het Plan van Aanpak herinrichting openbare ruimte vast te stellen.

Besloten in de raadsvergadering van 12 juni 2025.

H.M. Wiersema
voorzitter

L. Gijben
griffier